

August Varenius Henricus Hörn

Illustrimorum Locorum Levitici Decas II. : In Pharascham Zav & Haschmini, proponens Scholam Sacerdotalem, ac in hac Tria Prima Sacerdotalia Scilicet Prima Consecrati Ordinis Solemnia ex c. 8. Prima Consecratorum Specimina ex c. 9 Prima Omnium Sacerdotum Errata ex c. 10.

Rostochii: Richelius, 1662

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn740034138>

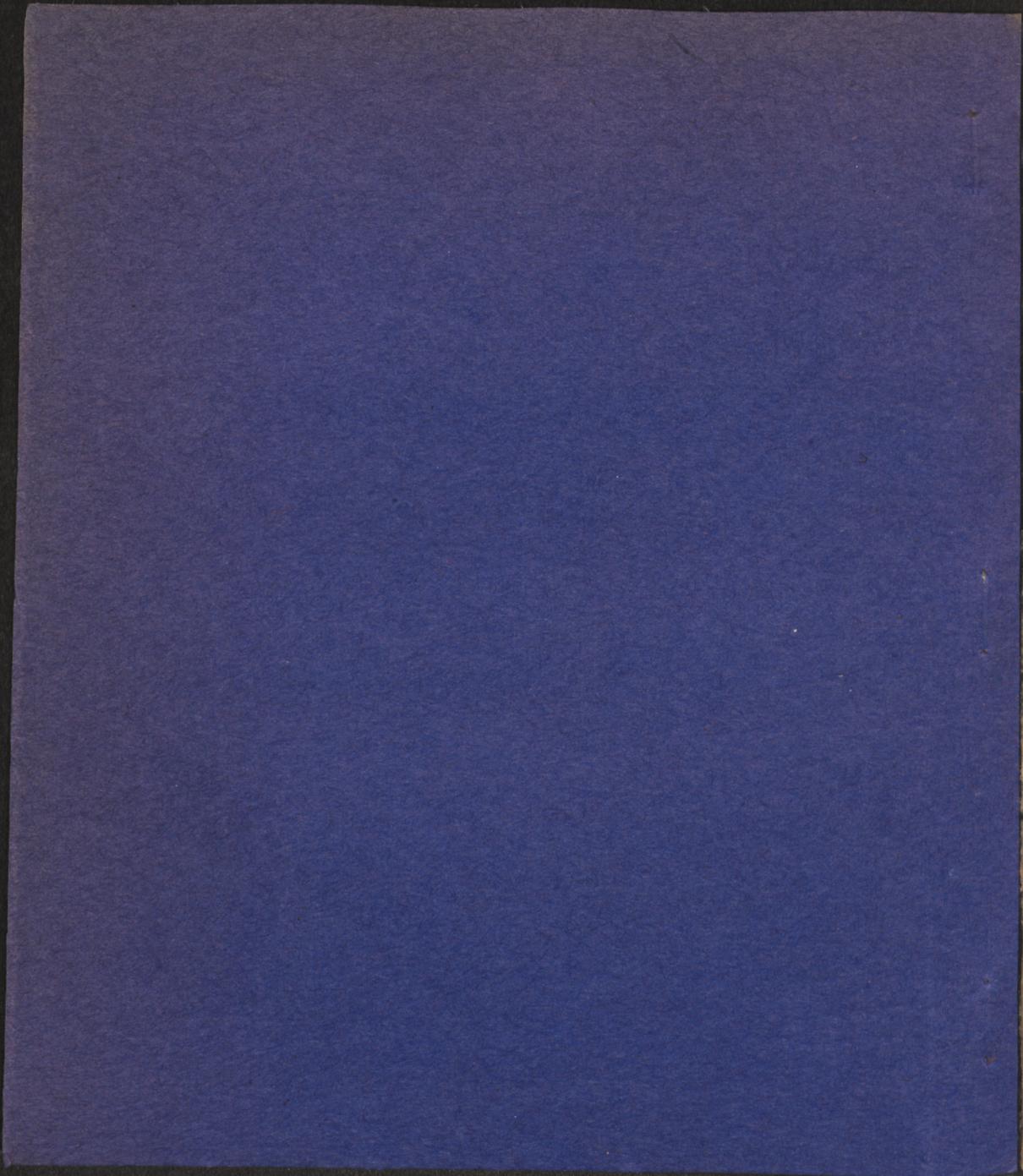
Druck Freier Zugang

Ru. Mevl 1662

August Vareniiuska

Vert.: Heinrich Nörn

לְמִנְחָה לְמִנְחָה וְנִחְיָה

28, c

Illuſtriſſimorum Locorum

LEVITICI DECAS II.

In Pharaſcham ZAV & HASCHMINI,

proponens

SCHOLAM SACERDOTALEM,

ac in hac

TRIA PRIMA SACERDOTALIA

SCILICET

PRIMA CONSECRATI ORDINIS SOLEMNIA *ex c. 8.*

PRIMA CONSECRATORUM SPECIMINA *ex c. 9.*

PRIMA OMNIUM SACERDOTUM ERRATA *ex c. 10.*

Quam

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

PRÆSIDE

AUGUSTO VARENIO,

SS. Theol. D. Hebraicorum & Catech. Chrift

Ducali Professore ordin.

In Auditorio Magno ab hor. 8, matut. iusbitur

HENRICUS Hörn/

Regiomontan, Boruff.

Die XXV. Jan.

qui, anno juxta Martyrolog. Rom. secundo ab Ascen-
sione DOMINI, fuit PAULI CONVERSI.

ROSTOCHII

Typis Johannis Richelii, Senatûs Typogr. 662.

Job. Christof. Mang.

283

Universitäts
Bibliothek
Rostock

17. 11. 1871

Ad Praecellentem

Virtute doctrinaq; Juvenem

DN. HENRICUM Hörn/

Regiom. Boruffum Convictorem per
triennium & ultra jucundif-
simum.

De

SCHOLA SACERDOTALI.

publicè Responfurum

Et

Post pulcherrimum illud Specimen ad Superioris
Germaniæ Academias
feliciter usurum.

Ic, ubi principium refluentis duci-
mus anni

Et lætum meditatur epos, quo
magna colantur

Numina, dum premimus varios
in marmore casus

Hæremusq; urnæ taciti ignariq;
futuræ

Quod

Quid Balsis vel dulce ferat vel triste minetur
Varniacis exire paras Lunisq; Rosisq;
Egregium virtutis iter! Laus indole mentis
Innotuisse viris, motuq; imitarier astra.
Sed splendore, magis. Laus est, uberrima dona
Divitiasq; animi pulchro sudore parare
Hæc tua laus HÖRNI est: taceat gens indiga laudum
Et virtutis inops! Studii tibi maxima cura
QVAM fuerit, Roscis jam dudum constat Athenis
Constabitq; magis. Jam summus in arce Sacerdos
Atque aris gens sacra vocat: conscende Theatrum
Teq; Sacerdotem nobis patriæq; probato!
Sic plausus palmasq; feres! non ultima, crede
Laus est Cornipedum cæsis reperire sub extis
Depositum cæli: laus magnum in pectore sancto
Excussisse DEUM, fulgentes Numine gemmas.
Et laminæ, mitræq; decus, succosq; potentes.
Magnum materies, HORNI, dabit ista valorem.
Ede Sacerdotis specimen reverenter ad aram!
Sicq; Tuus semper DOMINO sanctissimus ignis!

AUGUSTUS VARENIUS.

Te

DECADIS II. LEVITICI
 exhibentis
 SCHOLAM SACERDOTALEM,
 LOCUS I.

Orthotomia 2. Partis Levitici.

Concl. 1.

Fuit pars 1. de REBUS, scil. Sacrificiis, & in illâ adeò Schola Sacrificialis; sequitur nunc à cap. 8 pars 2. de PERSONIS, iisq; vel 1. publicis, Sacerdotibus à cap. 8. ad cap. 11. vel 2. privatis, sanctificandis à cap. 11. ad cap. 16.

Concl. 2. De Sacerdotibus distinctè agitur triplici respectu
 (1) consecrationis, quatenus solemnibus ceremoniis consecrantur & instituuntur cap. 8. (2) administrationis, quatenus muneris sacerdotalis partes primò omnium exequuntur cap. 9. (3) lapsus s. quatenus in primi illius diei sacro omnes Sacerdotes diversimodè lapsi, partim severè puniuntur, partim à Mose corriguntur cap. 10. Atque de his in Decadè præsentì, sub titulo Scholæ Sacerdotalis. Absolvitur hæc tribus *Primis*. Scil. dantur in illâ *Prima* consecrati Sacerdotalis ordinis Ahronici solemnia (cap. 8.) *Prima* jam consecratorum specimina (cap. 9.) *Prima* Sacerdotum sacrificantium errata (cap. 10.) de quibus ordine nunc agendum.

LOCUS II.

Consecrationis APPARATUS.

Ex cap. 8. v. 1. ad 6.

Concl. 1. Ad prima consecrationis referimus 1. Apparatum (à v. 1. ad 6.) 2. Actum ipsum formalem (à v. 6. ad 33.) 3. Clausulam circumstantialiè (à v. 33. ad fin. cap. 8.) Nunc de Apparatu. Ad hunc referimus 1. segregationem Ahronis & Ahronidarum velut Candidatorum Sacerdotli. 2. Eorundem præsentationem in atrio ad portam S. (consecratio quippe fieri debebat in loco S.) 3. adductionem rerum ad ceremonias consecrationis necessariorum sc. 1. vestium, 2. olei sacri, 3. pecorum (quippe consecratio fieri debebat r.

E

bat: 1. per investituram. 2. per unctionem. 3. per sacrficationem & sanguinis sacrficialis asperfusionem. 4. Indictionem Comitiorum totius Israelis, vel SENATUS convocandi ad hoc solemne publicū 5. legitimacionem actus instantis, quoad JUS, seu autoritatem tūm *Mosis* ex delegatione cœlesti speciali consecratis, tūm *Ahronis* & *Ahronidarum* (ut constet deinceps contra criminationum pericula, horum *divina*, imò, non obstante *Mosis* ministerio, *immediatè* vocatio) per orationunculam præliminarem: *Hæc est res, quam præcepit JHOVAH facere.* (Conf. cap. 8. v. 6.) *Præceptum* scil. in Exodo cap. 28. & 29. ad quam præscriptionem Exodicam hic provocat in apparatu (cap. 8. à v. 1. ad 7.) 6. Lotionem futurorum Sacerdotum solemnem (v. 6.)

Concl. 2. *Quæritur*. An *Moses* Sacerdos? Resp. 1. Fuit קהן secundum excellentiam, ipso etiam *Ahron* excellentior, imò etiam hic *Deus*: *Ahronis* Exod. 4. 16. Resp. 2. Expressè *Psal.* 99. 6. *Moses* & *Ahron* inter Sacerdotes ejus (*Bene* tibi *Lutherus*: male autem *Junius*, qui videantur.) Resp. 3. Fuit Sacerdos, imò Sacerdos Sacerdotum, in extraordinario hoc sacerdotali exercitio (unde & sacrficaturus, seipsum lavit ex labro aneo, ipse jugulavit, sanguinem sparsit, super aram adolevit, & portionem sacerdotale sibi vendicavit vid. Exod. 40. 27. 29. 31. & Lev. 8.) etsi non in ordinatio sacerdotali officio, quod erat *Ahronis* & *Ahronidarum*: unde post hos consecratos non quidem desit *Moses* esse קהן : desit tamen Sacerdos esse seu sacrficare. Quod ergo *Josephus* scribit: *Mosen sibi ipsi S. Sacerdotium* $\text{Αγατε δ' Φύσος πινυλος ενος Φιλαιουτος}$, & quod sibi laborum pro gente *Israhelica* sit conscius, operavisse, Oratori *Mosi* non convenit: Melius illud *Philonis* cui *Moses* ε τιλας : *Ahron* ε αρχιεπισκοπος .

Concl. 3. *Quæritur*. 2. An interfuerint illi solemnitati *Israelitæ*, quoad universum populum, an saltem quoad Senatum s. Capita vel seniores tribuum $\text{בְּרִיבְרֵי הַשְּׁבָטִים וְהַשְּׁנַרְן}$? Resp. aff. 1. Vocatio קָרָא non est solius *Presbyterij* vel *Senatus* representantis: sed *Populi*, ita tamen ut interfuerint omnes tribuum *Principes*, etsi non singuli de populo: conf. *Levit.* cap. 8. v. 3. 4. 5. Eadem ratio solemnæ primæ sacrficationis, cui non solum interfue-

perfuerunt **כְּרִי שְׂרָרִי** seu *Presbyteri Israelis*: sed & **כְּרִי שְׂרָרִי** id est, *Universus cœvus*, vid. cap. 9, 1. 5. Neque Ahron in illo sole-
mni benedixit solis Presbyteris, velut *Ecclesia formali abstractiva*,
representanti: sed toti populo, ipsiq; adeo *Ecclesia materiali*, vid.
cap. 9, 22. 23. Benè Josephus: *Moses ἑβάρα γὰρ εἰς ἐκκλησίαν*
τῶν ἀληθῶν.

Concl. 4. Qvar. 3. Qvæ ratio ceremoniæ Lotionis? Resp.
1. Notetur illud **וַיִּקְרַב** v. 6. id est, (Moses) fecit (Ahronem) acce-
dere. Non scil. currit Ahron *ad labrum aneum*, prout nec antea ad
atrium sacerdotum festinat: sed utrobiq; vocationem specialem
exspectat, etsi post hanc non fuit *ἀπειθῆς τῇ σέβασίῳ κλήσει*. Sic
cap. 9. non accedit ad altare nisi iussus, v. 7. Prout ergo ad *atrium*
non venit nisi vocatus seu iussus: ita nec nunc ad *labrum*. Pulchrè
modum adductionis explicat Raschi ad illud **קָחֵנוּ בְּרַכְרִים** v. 2. **קָחֵנוּ**
וּמִשְׁכָּהוּ id est, *Adduc illum blandis verbis, & attrabe illum*. 2. qvo-
modo Moses Ahronem adduxit, ita & lavit **וַיִּקְרַב וַיִּלָּוֶה** v. 6. U-
trumq; scil. fecit Moses **כְּצוּר** seu *mandato*, non **כְּשִׁמּוֹס** id est, *mi-*
nisterio, ac si ipse Sacerdotum manus (pedes) laverit, prout antea
seipsum: nam & ipse Moses non nisi *lotus* ad hoc sacrum processit.
Conf. Exod. 30, 20. 21. cap. 40, 32. Ritus autem illum *lavandi*
ante sacrum, ab Hebræis ad gentes transiisse, apud quas & *labra an-*
te templum, & loco illi ante templum, ubi aqua currebat, *delubri*
Nomen, non obscurum ex *Vitruvio, Servio, Homero, Hesiodo*, cujus
insigne illud:

*Μηδέποτε ἐξ ἡζὺς Διὶ λάβειν αἰθραπα οἶνον.
Χέρσιν ἀνίπτοιον μὴ δ' ἄλλοις ἀθανάτοισιν,
οὐ γάρ τι γὰ κλύουσιν δαποθύσαι δὲ τ' ἄρα.*

Concl. 5. Qvar. 4. Cum Moses per septendium hoc in ex-
ercitio fuerit sacerdotali, an etiam in vestitu sacerdo-
tali? Resp. Quia nihil de hoc exprimitur, & nos tacemus. Rabbi-
ni tamen *in candida, seu veste lineâ albâ sacrum hoc peregisse* scribunt
כִּן בְּחֹלֶת יָמִים שְׁבַע כָּר שִׁמּוֹס vid. Raschi ad v. 28. De
Ahronis vestitu Sacerdotali res certa, quia loquitur scriptura. At

de veste Moſis tacet Moſes. Pulchrè Joſeph. lib. 3. antiq. Jud. c. 10. Ahronem deſcribit: *οὗτος ἐνδύσθη ἐσθλὴν τὰ θεῶ καὶ θωσισμὸν μέγαν ἁπλοῦν ἐξ ἰσραήλ καὶ περὶ τοὺς ἰσραήλων, καὶ τὰς ὑπερ ὑμῶν ὄχλους πιστῆσιν* *περὶ τὸ θεῶν.* Quar. 5. An rectè Ratchi h. l. exemplum ponat *התורה במאחר ומאחר כוקרם מאין ש*, id est, quod non Hysteron protektion in scripturâ? Resp. Falsum: *Phanſcham* hanc antecedere ſerpiendo *tabernaculum erectum*. Nullus illi locus in Exodo. Per hoc adeò exemplum malè negatur in Lege *Hysteron proteron*.

LOCUS III. Actus I. Consecrationis INVESTITURA SACERDOTALIS

Ex cap. 8. à v. 7. ad 10. & v. 13.

Concl. 1. Qvomodo S. Spiritus distingvat inter vestes *necessarias ad infimi ventris ἀρχήματα tegenda*, seu *כסות בשר ערוה*, & inter vestes sacerdotales gloriosas, seu *לכבוד ולהפארה* Exod. 28, 2. 40. 42. 43. qvomodo *Indiculum* harum designet, tùm qvoad vestimenta & ornamenta communia scil. 1. *הכתנ"א*, id est, *tunicâ*. 2. *הכננת*, id est, *balebeum*: tùm qvoad propria S. Sacerdoti (in qvo prout autoritatis & status: ita qvovqve vestium debuit esse accumulatio) scil. 1. *השעיר* seu *pallium*, 2. *האפר* seu *Amiculum*, 3. *החן* seu *Pectorale*, 4. *Urim Tbummim*. 5. *המצנפת* seu (non *Tiam*, prout in aliis sacerdotibus *מנבעות*) *Cidaris*, & super hanc *הזהב ציף* seu *Lamina aurea*, insculpta: *קדש ליהוה*: qvomodo alibi *exultationis & honoris*: hîc *inductionis* observetur ordo, notavimus olim in Decadibus Exodicis 19. & 20. ad quas nunc provocamus, cum & ipse Spiritus S. constanti articulatione hîc in singulis speciebus provocet ad Exodum cap. 28. qvod totum caput præsentis loci divinus Commentarius est.

Concl. 2. Quar. 1. Qvæ ratio *המצנפת* seu *Pilei Pontificialis*, & in Exodo & Levitico postpositi. Resp. 1. qvia non vestis corporis: sed ornamentū capitis. 2. *Cidaris* non imponebatur Summo Sacerdoti, nisi jam palliato & pectorali fulgido. Quar. 2. An ex hoc *Vestiaro sacerdotali æstimanda vestitura Servatoris* *Κλενώσαντος*
ει ημῶν?

ἐν ἡμῖν? Resp. Illustratur alicubi inde, non saltē qvoad כַּרְכַּר
 seu femoralia linea, qvæ etiam JESUM in cruce pendentem, coetera
 nudum) retinuisse, piè creditur: sed & qvoad כַּתְנֵת seu $\chi\iota\tau\acute{\omega}\nu\alpha$
 interiorē, qvem & ἄρραφον & δι' ὄλας ὑφαστῶν, nec lineum adeò: sed
 laneum in Golgothæis collibus exutum & sine scismate sorti com-
 missum describit Johannes cap. 19, 24. imò & qvoad חַמְשֵׁיתוֹ seu pal-
 lium in miraculis Christi decantatum & nunc singulari, nunc plu-
 rali ἱερωτικῶν vocabulo expressum (Matth. 9, 20. 21. cap. 14, 36. Joh.
 c. 13. v. 4. Matth. 27, 28. 31. 35. Joh. 19, 22. 23. 24.) Qvæ. 2. An duplex
 baltheus in vestitu S. Sacerdotis? Resp. Neg. Ephod continenti
 cingulâ alligabatur pallio, qvæ non אֲבִנֵי: sed חֹשֶׁת אֲבִנֵי appel-
 latur conf. Exod. 28, 8. Lev. 8, 7. Qvæ. 3. An rectè Raschi in h. I.
 Urim Thummim fuit שֵׁם הַמַּפְרָשׁ, seu Scriptura nominis exposi-
 ti? Resp. Nominetur prius illud Scherhamphorsch, & de illo
 vid. infra. Qvæ. 4. An valeat argumentum Aben-Esra ad v. 8.
 כַּשֶׁר צִיץ הוֹחֵב אֵינֹו הַמְצַנְפֵּר כֵּן הָאוּרִים וְהַחֲמִים אֵינֵם
 כַּאֲשֶׁר צִיץ הוֹחֵב אֵינֹו הַמְצַנְפֵּר כֵּן הָאוּרִים וְהַחֲמִים אֵינֵם id est, Sicut se habuit lamina an-
 rea ad cidarin, tabula ad arcem: ita Urim & Thummim ad gemmas pectora-
 lis? Resp. Ex hypothesi: XII. gemmas insculptas nomina Δωδεκα-
 Φύλα, jam inde ab ipsâ Bezalelis artificii manu palis pectoralis inseparabi-
 liter infixas fuisse, adeò ut nunquam etiam ante hanc consecrationem sine
 illis fuerit חֹשֶׁת seu pectorale, Affirm.

LOCUS IV. Actus 2. Consecrationis UNCTIO SOLEMNIS,

Ex cap. 8, 12.

Concl. 1. Facta hæc oleo sacrosancto, de cuius confecturâ vid.
 Exod. 30. à v. 22. ad 34. Post consecrationem quippe tabernaculi, altaris
 in primis septies oleo sancto aspersi, altaris holocausti, labri, omniumq; va-
 sorum sanctuarii per solemnem unctiōnem, vid. Levit. 8, 10. 11. effudit
 Moles de illo oleo unctiōnis super caput Abironis, & unxit eum ad conse-
 crandum eum, vid. v. 12. Qvæ. An solus Abiron unctus, an etiam Filij?
 Resp. aff. 2. Objic. silentium in historiâ tum prescriptionis Exodis à
 cap. 29. tum executionis Leviticâ, cap. 8. Resp. 1. Supponitur ex

E 3.

Exod.

statu DEI agnitione & Nominis divini glorificatione sacerdotes representabant; Absolvebatur autem *sacro 3.* cui inde nomen שַׁמְמֵלֵאִין וּמְשִׁלֵּטִין (manus scil. vel מְשִׁלֵּטִין id est, *Implectionum* (manus scil. vel אֵת הַכֹּהֲנִים בְּכֹהֲנֵת, seu, *consecrationis.*) In 1. pecus fuit פַּר ein *Farre*/juvencus, vid. de illo Exod. 29. à 10. ad 15. Lev. 8, à 14. ad 18. In 2. & 3. Aries, Ein *Widder zum Brandopfer*/ vid. Exod. 29. à 15. ad 19. Lev. 8. ab 18. ad 22. und Ein *Widder zum Süllopfers*/ vid. Exod. 29. à v. 19. ad 36. Levit. 8. à v. 22. ad 33.

Concl. 2. *Qvar.* 1. An unum idemq; altare in Levit. 8, 15. 2. Resp. Neg. In m. 1. intelligendum altare *Thymiamatis*: In m. 2. altare *holocausti*. Probatum ex Scholâ sacrificii. vid. Decad. 1. Loc. 8. Concl. 6. *Qvarit.* 2. An sanguis huius juvenis ex parte illatus fuerit in sanctum? Resp. aff. Probatum 1. ex analogiâ Scholâ Sacrificialis, quæ prout hic datur quoad adipum renuntq; adolitionem & pecudie extra castra combustionem: ita quoque danda quoad sanguinis applicationem, conf. Dec. 1. & Lev. 4, 7-8. Probatum 2. ex regulâ Schol. Sacrif. palindromo: Cujuscumq; חַמְטָא sanguis inferitur in S. illud est extra castra cremandum, & contra: חַמְטָא ita cremandum, est quâ sanguinem in S. inferendum, Lev. 6. ult. Obji. Talis illatio sanguinis hic non memoratur. Resp. 1. Supponitur ex Regulâ sup. & Scholâ Sacrif. Resp. 2. Imò memoratur v. 15. m. 1. Si enim sanguis applicandus ad altare *Thymiamatis*, omninò quoque inferendus in sanctum. Eravit adeò Aben Esra hunc חַמְטָא פַּר seu juvenem ponens pro exemplo sacri ועל אפיסוס combustis extra castra sine præviâ illatione sanguinis in Sanctum. Probatum 3. prout holocaustum præsens examinandum est rituali holocausti Levit. 1. ita & חַמְטָא seu sacrum pro peccato S. Sacerd. ex Lev. 4.

Concl. 3. Singulares autem ceremoniæ erant in *sacro 3.* quod formalitèr erat CONSECRATIONIS. Igitur 1. Sanguinis illius particula applicanda erat tribus membris dualibus consecrandorum, auricule, manui, pedi, iisdemq; non nisi dextris, & in 1. על רום אדמנה Lutherus noster: Auf den Knöpfel des rechten Ohrs/ in 2. & 3. dextro pollici manus & pedis. 2. Præter superiorem unctionem, nunc omnes, Abron aquæ ac Abronida in & cum ipsis vestibus sanguine & oleo aspergebantur.

LIBER VAIKRA

40

bantur, atque ita per hunc *קמח וסוף*, sanctificati & consecrati affi-
 mabantur, vid. Exod. 29, 21. Lev. 8, 30. Consequens erat 1. *tricho-*
zomia pecoris, (abstractis scil. adipe & partibus ex adipe cremandis
 ex lege universali Lev. 3, 17. c. 7, 12. 15.) in pectus, armum dextrum,
 & residuum carniuum. 2. Ritus *תרומה & תנופה*, seu *agitatio so-*
lemnis & partium cremandarum de pecore & canistro azymorum,
 & illius inprimis armi dextri, qui tamen, etsi conjunctus cum adi-
 patis in agitatione, non fuit necessario conjunctus cum illis in a-
 dolutione. Cessit autem Mosi, velut in hoc actu sacerdoti Promo-
 tori, solum pectusculum, conf. cap. 8, 25. 28. 29. c. 9, 19. 20. 21. c. 10.
 v. 14. 3. Epulum sacrum de residuo & carniuum & azymorum ador-
 nandum ad portam sacram, cum conditione, *ne quicquam reseruetur*
in crastinum, vid. Levit. 8. à v. 25. ad 33. Tribuitur autem illa co-
 ditio Mosi *בצווי*, seu ut jubenti: Ahroni *בפעצמו* s. ut exequenti v. 31.
 & Exod. 29, 31.

Concl. 4. Qværit. 1. An *שוק הימין* s. *armus dexter* fuerit in
 hoc sacro *cremandus*? Resp. Ita quidem apparet ex nexu v. 25. 27.
 & universali *כר* v. 27. & 28. conf. tamen Exod. 29, 27. 28. & ana-
 logia *Eucharisticorum* Lev. cap. 9, v. 19. 20. cap. 10, 14. Singularia
 in hoc sacro rectè notata à Raschio: *שוק הימין* קטורה בשוק: *ל*
כר מן ומין *ל* מצונו תרומת לחם הכהן עם האמורים *אל* וזו בלבר
 cremata עם הכהן. Certum tamen: ex hoc sacro Mo-
 si non cessisse nisi חוזה seu pectus. Benè iterum Jarchi: *ל*
 מוח *ל* חוזה חוזה
 gat armum crematum, ut tamen non concedat illum Mosi *אז*, ac *pectu-*
sculam: *ל* הצר הימין והחוזה נלקחו מאיל המלואים: והשוק והחוזה יהיו מחוים נותנים לאהרון ולכניו בשלמים
 רק החוזה מאיל המלואים משה לברו יאכלנו כי הוזה
 : כהן הכהנים: Notetur v. 31. Chald. Græcus. Luth. legerunt,
 et si esset *צווי* passivum: cum sit *צווי* activum.
 Concl. 5. Qv. 2. An epulo illi sacro interfuerit quoque Mo-
 es? Respond. N. Exod. 29, 33.

LO.

41

PHARASCHA ZAV.
LOCUS VI.
CLAUSULA LEGALIS,

Ex cap. 8. v. 33. ad finem.

Concl. 1. Absolvitur hæc circumstantiâ temporis, quæ fuit duratio per septendium Levit. 8, 33. שכעת ימים ומלך את ירכם. id est, Septendium implebit manum vestram. Per integrum ergo septendium subsistendum erat sacerdotibus novellis solâ sacerdotali indutis in portâ sacrâ, & missis aliis occupationibus sua consecrationi vacandam idq; sub penâ mortis. Additur sigillum divinum כן כי כן id est, nam sic iussus sum, vid. v. 33. & 35. Qvar. 1. quæ ratio positus כשר לומר עשו ביום הזה Lev. 8, 34? Resp. 1. Impersonaliter. Bene Lutherus: Wie es an diesem Tage geschehen ist. 2. Subjectum, quod implicatur, ex naturâ materiæ explicandum. 3. Idque non solus Moses: sed, & hic, & Abron, & Abronida, qui circa hoc factum singuli fuerant occupati: vid. supra. Qvar. 2. An præceptum illud de faciendo extendatur ad totum septendium? Resp. Aff. Ratio 1. de die i. jam constabat. 2. Ponitur hoc præceptum in Lege septendii. 3. Non dicitur עשו כשר: sed כשר הזה. Dies scil. 1. ponitur regula sequentibus sex diebus agendorum. 5. Conf. Exod. 29, 35-36. ubi egregiè vim vocis ליום Lutherus: täglich / ut idem sit quod מו ימי המלואים: singulis scil. diebus illius solemnis septidui, sacrificatio iteranda, juvenis peccati-mactandus, & 2. arietes, quod rectè quidem Aben-Esra affirmat: sed minus accurate probat ex illo הכפורים על Exod. 29, 36. Rectius Raschi id intellexit finalitèr, (ut sit idè quod הכפורים בשביל הכפורים, (ut sit idè quod הכפורים בשביל הכפורים) quàm ille, objektivè materialitèr de 2. arietibus. Et ipse Aben-Esra Lev. 8, 34. הכפורים seu, expiationes illas refert ad juvenem peccati, & illud על הכפורים reddit per בעבור הכפורים i. e. propter expiationes. Rectius ad eò ex Exod. 29, 35 & v. 37. & Levit. 8, 34. probatur. Bene Raschi ad locum 1. addit: בענין הזה ובקרבנות הללו בכר יום. Idem notavit ex his locis septendium segregatio nis Sum. Sacerdotis ante diem expiationis,

rationis: כחן גדור מעון פרישה קודם יום הכפורים / ימים וכן :
 הכחן השרף את הפרה :

Concl. 2. Qvæ. 2. Quomodo non exeundum fuerit per septendium? Resp. 1. Interdictū tam fuit nocturnum qvām diurnum vid. v. 35. Et qvōd concessum noctu, etiam interdiu. 2. Neq; tamen adeo absolutum, ut nec licuerit exire הצורך בשעת ad regendū pedes: sed, qvōd aliās ne quidē in castris bellicis permittitur, in castris divinitatis impunē fuerit commissum, prout rectē magnū suū sapiens hīc notat Aben-Esra מועד וזו רחוק אמרני חפרו כחהר מועד וזו רחוק אמרני חפרו כחהר Vid. ratio legis de Bellatore cum rutabulo, qvæ longē magis militat in hāc militia sacerdotis, conf. Deut. 23, 12, 13. & Lev. 10, 7. cap. 21. v. 21, 10. Atqve ita se habuerunt PRIMA consecrationis sacerdotalis solemnitas. Sequuntur nunc, post illud septendium, ipso die OCTAVO.

LOCUS VII.

Prima Sacerdotum jam consecratorum & promotorum specimina.

Ex toto capite 9. Levitici.

Concl. 1. Horum describitur 1. Apparatus (à v. 1. ad 8.) 2. Executio (à v. 8. ad 23.) 3. divina approbatio (à v. 23. ad finem) qvæ totius capitis orthotomia est.

SECTIUNCULA I.
APPARATUS.

Concl. 2. Ad hunc pertinet 1. circumstantia temporis, scilicet dies השמיני, id est, octavus, unde toti Pharaſchæ nomen. Fuit ad eū ille anni 2. Exodici mensis primi Exod. 40, 17. Num. 1, 1. etsi non octavus mensis primi: sed octavus respectu consecrationis septendii. Per septem dies Moſes sacerdos: nunc, seu à die 8. advocat consecratos plene septendio superiori Sacerdotes, in ipso Ahron, & pari solemnitate jubet hos edere prima specimina sacerdotalia. Pertinet 2. solemnitas indictionis. Advocantur ad hanc solemnitatem sacerdotalem omnes seniores Israelis, (v. 1.) 3. Prescriptio sacrificialis, cum pro sacerdotibus (ubi juvenis in peccatū, & aries in holocaustum)

stum v. 2.) Tum *pro populo*, ubi præter incruentum, triplex im-
 patur *sacrum, cruentum* (1. *pro peccato*. Hircus caprarum, 2. *holocaustum*
 vitulus & agnus anniculus. 3. *Eucharisticum*, in quo bos & aries.)
 v. 3. 4. Pertinet 4. solemnis horum præsentatio, & Moſis appro-
 batio, cum promiſſione apparituræ GLORIÆ וַיִּזְוֶה v. 5. 6. Pertinet
 5. Mandatum *de ascendendo*, & prima ſolemnia ſacra pro ſe totaq;
 Univerſitate peragendo v. 7. conf. ad Heb. cap. 5, 3. c. 7, 27. Aben-
 Eſra addit: לֹא יִוּכַל אֲדָמָה לְכַפֵּר עַל אֲחֵר עַד דִּיתוּ טוֹהוֹר מִכֹּל חַטָּאת

Concl. 3. Ita ſe habuit APPARATUS. Sequitur nunc EX-
 ECUTIO quæ abſolvitur 1. actu triplicis ſacrificatiōis à v. 8. ad 22.
 2. Actu ſolemnis ſacerdotalis benedictiōis v. 22.

SECTIUNCULA II. SACRIFICATIO,

Lev. 9. à v. 8. ad 22.

Concl. 4. Hæ triplici ſacro abſoluta deſcribitur v. 22. ſcil.
 1. חַטָּאת ſeu pro peccato. 2. עֹלָה id eſt, Holocauſto. 3. שְׁלֵמִים
 ſeu, Eucharistiis. Holocauſti autem appendix erat Mincha, un-
 de huic annectitur v. 17 & ſub illo intelligitur v. 22. planè prout
 v. 17. ſub titulo *matutini holocauſti* continetur quoque *Mincha*, conf.
 2. Reg. 16, 15. Hujus triplicis ſacri cauſa ad altare Abrahæ aſcendit :
 illo peracto, ruruſ *deſcendit*, neque tamen *ante* : ſed *poſt benedictio-*
nem. Cumq; & ſacrum pro peccato populi (ſcil. Hircus lactens) eſſet
 pariter tractandum, quo (*juvenis ſeu vitulus*) *pro peccato S. Sacer-*
dotis, & holocauſti ac Eucharistiæ ita, prout jubebat Schola ſacrifici-
 alis, proinde *in illo* MOSES provocat ad proxime præcedens
 (וַיִּחַטְּאוּ כָרְאֵשׁוֹן) Benè Lutherus : *Er machete ein Sündopffer dar-*
aus/ wieder das vorige/ vid. v. 15 & à v. 8. ad 12. עֲשׂוּהוּ כַמִּשְׁפֵּט הַחַטָּאת
in his autem ad הַמִּשְׁפֵּט הַחַטָּאת id eſt, הַמִּשְׁפֵּט הַחַטָּאת
 à cap. 1. Lev. ad cap. 8. deſcriptum conf. v. 16. & v. 10. 21. Confe-
 ratur ergo quoad 1. *utrumque ſacrum pro peccato* Levit. 4. à v. 3. ad 22.
 & Decas 1. Loc. 8. Concl. 3. 4. Quoad 2. *utrumq; holocauſtum* Levit. 1.
 ad v. 14. & Decas 1. Loc. 4. quoad 3. *Eucharistica* Lev. 3. & 7. & De-
 cad. 7. Loc. 1. Add. quoad *Mincham* Levit. 2 & Decad. 1. Loc. 5.

Et notetur: Pro S. Sacerdote, & peccatum v. 8. 9. 10. 11. & holocaustum, v. 12. 13. 14. At pro populo; præter peccatum v. 15. & holocaustum v. 16. etiam Eucharisticum v. 18. 19. 20. 21. præscribitur in Apparatu xq; v. 4. ac loc. alleg. in executione.

Concl. 5. Qvar. 2. An Mincha hæc, ante, an post jugem matutinam? Resp. Aff. 2. Totum hoc sacrum post jugem matutinum: nullum ante. Mincha demum post holocaustum: hoc post sacrum pro peccato. Bene Raschi hoc loco: כּל אלה אחר עולת התמיד. De matutino Josephus: ἐν τῇ δημοσίῃ ἀναλώματι νόμιμα ἐστὶν ἄρνα καθ' ἡμέραν ἡμέραν ἑφάπτεσθαι τῶν αὐτοῦ δαχτυλίου τῆς ἡμέρας καὶ ληγύσης, l. 3. Antiq. Idem: Δις τὴν ἡμέραν πρὶν τῆς ἀνασχέσεως τῆς ἡλίου 2. πρὸς δυσμῶν θυμῶν ἐχέτω. Qvar. 3. Quid de his cesserit sacerdotibus? Resp. De 1. nihil. De 2. pelles: De 3. & pelles & carnes, & quidem *pectus* ac *armus* dexter sub titulo epuli: cæteræ carnes sub titulo salarii, vid. Decad. 1. Loc 7. Concl. 5. Unde ratio, quare illorum tantum mentio Lev. 9, 21.

SECTIUNCULA III.

BENEDICTIO, Levit. 9, 22.

Concl. 6. Peracto illo Triplici sacro, addidit Ahron stans ad altare, solemnem benedictionem, & post hanc descendit vid. v. 22. Qvar. 1. An in ceremoniâ illius benedictionis fuerit *elevanda* & *expandenda* Sacerdotis manus una, an utraq;? Resp. Affir. poster. In fontibus ידו non legendum ידו: sed ידו Chald. quoque ידו ידו ידו Qvar. 2. An hæc benedictio constiterit pari formulâ, quâ illa Num. 6, 24. 25. 26. ita ut in illâ *expressum distinctumq;* memoriale fuerit SS. Trinitatis, sub triplicato יהוה יהוה יהוה? Resp. Aff. unde & ex loco Numerorum, & illo ibidem אמור להם notarunt veteres: Formulam illam non כּחפזון זבחהו, s. *festinatâ* & *turbata* elocutione fuisse exprimendâ: sed בּידבּלם שלם ובכונה, bene præparato corde & magnâ cum attentione, voce clarâ sonorâ. Imò in hoc triplicato יהוה posuerunt veteres *Seiemb* & *amphor* scb 12. literarum שׁם המפרש שׁרׁבׁבׁ: atq; hoc est quod dicunt: Sacerdotes
bene-

Benedixisse per nomen 12. literarum, scil. per ter iteratum יהוה, in quo Nomen Patris, Filii & Spir. S. quas 3. personas sub Titulo SAPIENTIAE, DECORIS, INTELLIGENTIAE s. 1. חכמה. 2. תפארה. 3. בינה intellexisse veteres Hebraeos facile probatur. Notarunt iidem: Sacerdotes, in illa benedictione & manuum elevatione ita digitos composuisse, ut triada exprimerent: protensis scil. ante vultum palmis, & ad 1. יהוה tribus digitis pollice, indice & medio in utraq. manu erectis, iterumq; remissis, enunciaffe, eodemq; modo ad 2. & 3. יהוה. Constat inde quæ ratio כפיה נשימות צורה in illa benedictione: Quæ. 2. quæ ratio illius descensus? Resp. Altare habens altitudinem 3. cubitorum (Exod. 27, 1.) nec admittebat nisi ascendentem: nec dimittebat nisi descendentem. Nec enim sacerdotes erant adeo minaci Giganteoq; statu. Ascendendum autem erat per acclive, non per gradus Exod. 20, ult. Omnium adeo oculis & auribus exposita erant hæc solemnia, quæ peragebantur ad altare.

SECTIUNCULA IV.

Divina approbatio, cujus signum

IGNIS, c. 9, 23. 24.

Concl. r. Sequitur 3. divina approbatio: in quâ notetur v. antecedens: Ingressus Moysi & Ahronis in tentorium conventus, & egressus ad dimittendam cum benedictione populum. 2. Ipsa approbatio signata miraculo: Apparuit gloria DOMINI toti populo, & quidem ita, ut exiens ignis à conspectu יהוה consumserit in altari holocausti adipem (sacrificiorum pro peccato, Eucharisticorum item) universasq; holocaustorum (Ahronis, populi) carnes. 3. Insequens sonora & religiosa populi acclamatio vid. v. 23. 24. Quæritur 1. An eadem benedictio v. 22. 23. Resp. Neg. vid. sup. Quæ. 2. Quæ ratio illius ingressus in tentorium? Resp. Hebræi dant rationes 1. לרמז על, לרמז חקטרה מעשהו id est, ut Ahronem de reliquo ministerio ad altare Thymiamatis magis informaret. 2. לבקש רחמים שיררה שכינה id est, ut supplices poscerent presentiam gloriae divinae pro I-

fraele: vel התפלג על האש שהצא id est, ad supplicandum pro igne caelesti impetrando, unde &, dum suae exauditionis securi laeti; egressi novissimè benedicunt Israeli, ecce ignis procedens à conspectu Jhovabitruit, & absumpit sacrificia. Qv. 3. An ignis ille fuerit caelestis, &, qui tunc apparuerit velut prolapsus de caelo? Resp. Affirm. 1. Neg. 2. Alia ratio positus: אש יצאה מלפני יהוה vid. hoc loco & Num. 10, 2. alia illius: האש ירדה מהשמים qvomodo in dedicatione templi 1. & disputatione Eliaz cum Baalitis 2. Chron. 7, 1. 1. Reg. 18, 38. conf. qvovqve Joseph. lib. 3. antiq. Jud. pag. 89. Atqve hunc ignem duravisse adusqve illum sub Salomone descendentem, hunc autem adusqve tempora Manassis, ubi ascenderit ita ut nullus superfuerit sub templo II. sententia celebriorum Hebraeorum est, ita tamen ut non desint qui contrarium statuunt scil. reservatum à posterioribus Prophetis superfuisse sub templo II. pro quo etiam facit liber 2. Maccabæorum cap. 1, 18. 19. 20. 21. Estq; magis credibile, superfuisse adusq; JESUM mortuum in cruce (qvo circiter tempore magnâ factorum Leviticorum immutationem contigisse testantur ipsi antiquiores Judæorum Magistri) etsi אש אלוהים ארדה מן השמים aliquando assumimus hypothesin Rabbiorum de חסרון בכית השני seu defectu s. rerum in templo II. quas inter האש העליונה seu ignis ille supernas.

LOCUS IIX.

Prima Novellorum sacerdotum errata
& quidem 1. duorum seniorum,

Ex cap. 10. à v. 1. ad 12.

Concl. 1. Illum ipsum diem octavum primo sacro solemnem (vid v. 19.) errata duorum primariorum Ahronidarum fecerunt lamentabilem, imò superstitibus qvovqve Filiis & ipsi Ahroni perturbato criminalem. Atqve ita primis sacrificiationis immediate succedunt prima errata, eademq; vel 1. seniorum Ahronidarum (qvorum delictum v. 1. supplicium v. 2. Eventus à v. 3. ad v. 12.) vel Juniorum à v. 12. adusqve ad finem cap. Nunc de errato Seniorum.

Sectionum.

PHARASCMA HASCHMINI.
Sectiuncula 1. DELICTUM.

47

Concl. 2. Hoc fuit ignis alienus sacris illatus cum intentione invadendi vel ipsum S. Sanctorum & nubem suffitus faciendi intra velum, nisi temere ac irreverentèr invasuros in ipsa portà exanimasset ignis conf. cap. 10, 1. 2. c. 16, 1. 2. 12 13. ad Hebr. cap. 9, 3. 6. Nugamentum est, quod de Martyrio horum sacerdotum שיתקדש הכיור מן מקום כבודו habet in h. l. Jarchi.

Conci. 3. Qvæ. 1. An illud ויקריבו in v. 1. absolvatur solâ intentione, an præter illam, actu? Respond. Affirm. 2. probatur ex ׀ non ׀ & ex sequelâ antecedentia prædicatorum. Qværit. 2. qvæ ratio accentuationis: אשר לא צוה אתם? Resp. Notatur emphatica negatio: scilicet fecerunt quod יהוה NEQVAQVAM præceperat eis. Notavit Merca duplex antecente Darga h. l. Masora יד במעם דרגא ובשרי מרכור.

Sectiuncula 2. SUPPLICIUM.

Concl. 4. Hoc fuit שרפת נשמה seu combustio animæ. pro- ut Hebræi appellant, quâ integris vestibus sacerdotalibus & corporibus intus ad mortem usque sunt exusti & exanimati. Notetur ex fontibus 1. Sacerdotum ingressus & huic oppositus ignis egressus. 2. Igni profano inferendo occurrit potentior ignis à Domino. 3. Illorum consilium: cum igne illo comparere לפני יהוה: opponitur huic ignis egressus לפני יהוה, qui ex illâ columnâ nubis & ignis vel ex S. Sanctorum derепente processit, & profanos invasores in ipso aditu extinxit, simili ferè modo, quo fulgetro aliquando exanimantur, quo- rum nec vestes, nec corpora laxa. Ortum inde supplicium Hebræorum, quo fervens plumbum infundunt in os damnati, ut sic intus ustus pereat. Conferatur Joseph lib. 3. antiq. Jud. cap. 9.

Sectiuncula 3. EVENTUS.

Concl. 5. Ad hunc pertinet 1. Sanctificatio & glorificatio Dei, qui, dum non parcit propinquis suis, seu propioris & sanctioris admissionis Sacerdotibus: sed in hos publicè peccantes judicium tremenda exercet, coram toto populo ostendit se Deum fortem zelo.

tem zelotam, & ita in propinquis suis sanctificatur, & in conspectu
 Israelis glorificatur. Atque ad hoc consilium voluntatis divinæ
 consequentis sibi à Fratrem intimatum concicuit Abron, vid. v. 3. Ad
 illum pertinet 2. Cum sepulcralis, commissa patruelibus, etsi nec sacer-
 dotibus, nec ministerio: sed solâ tribu tunc Levitis, Uzielis, Ahroni
 Mosisq; patru (אחאכחח) Filiis, quibus impositum à Mose illud
 triste ministerium, ut פני הקרש efferrent, ut extra castra de-
 portarent, ibidemq; sepelirent: quod & factum vid. v. 4. & 5. Appa-
 ret inde, quod consilium memoratæ Exod. 6, 18. horum Uzielida-
 rum Genealogiæ, sine quâ locus præsens constare non poterat.

Concl. 6. Ad Eventû pertinet 3. Interdictum planctus, permis-
 siquidem Universitati populi, ipsisq; patruelibus efferentibus: ac
 nequaquam Abroni & 2. Filiis sacerdotibus, quibus sub signis nudandi
 capitis, sciendæ vestium, penitus interdictum, imò qui nec inter-
 esse debebant funeri, nec exire à portâ tentorii conventus sub penâ
 mortis, v. 6. 7. Qvarit. 1. An v. 6. interdicitur caput nudatio per
 remotam tiam, an tectio per comam, ita ut interdicitur promittere
 comam, præcipitur autem nudare, seu non promittere? Resp. Aff. 1.
 N. 2. Ratio (1) in פרוע significatio privativa nudandi: non positiva
 regendi, (2) inprimis cum additur פרוע. (3) In exploratione adulteræ
 פרוע פרוע non est caput tectum sive capillitio sive caputio: sed nudum
 Num. 5. 18. (4) Eadem ratio in capite Leprosi פרוע Levit. 13, 45. E.
 & hîc & Levit. 21, 10. (5) Coniungitur cum interdicto sciendæ
 vestium vid. cap. 10. v. 6. cap. 13. v. 45. cap. 21. v. 10. Parallela
 autem magis sunt; vestes non sciendere & caput non nudare, quam vestes
 non sciendere & caput non tegere. Licet ergo Chaldæus quoque
 reddiderit de comâ promissâ, scilicet: לנת חרבות פרוע, id est, non
 promittetis comam, adeò ut Aben-Esra in medio utrumq; relinqvat
 רבים אמרו מכוסה ואחרים אמרו מנולת, concludendum tamè:
 hic interdictum esse, non, capitis regendi: sed nudandi: neque adeò
 hîc agi de casarie vel comâ, (ac si Sacerdotibus tempore sponsum
 imperaretur comâ promissâ.) sed de pileo vel tiarâ.

Concl.

PHARASCHA HASCHMINI.

49

Concl. 7. *Qvæ. 2. Qvæ ratio & obligatio interdicti plantius?*
 Resp. 1. v. 7. *Oleum unktionis Domini.* Resp. 2. Prout alias ceremon-
 nia (Sacerdotalis) cedit ceremoniæ (Sabbaticæ) Matth. 12, 5. & o-
 mnes ceremoniæ dilectioni proximi, vid. ibid. v. 2. 3. & seqq. Ita hæc
 ipsa, velut qvæ pertinet ad tabulam 2. cedit primæ, qvomodo si al-
 terutrum negligendum, vel: *annunciare regnum Dei,* vel: *sepelire pa-
 trem mortuum,* præstat *annunciare,* qvàm *sepelire.* In primis in casu
 vel *necessariis,* vel *specialis vocationis,* & *ubi non desunt alij, qui possunt
 plangere & sepelire mortuos.* Qvæ omnia faciunt pro exemplo præ-
 senti. Accedit, qvòd non mortui hi essent כמות כהן
 (Num. 16, 29.) sed ab ipso DEO Zelotà justè interfecti, nec a deò deslen-
 di ab illis, qvi unà cum lacrymis simul immiscere poterant ali-
 quid privati affectus, per qvòd detereretur de gloriâ Dei, cui in-
 primis militare debebant Sacerdotes, & in crimine læsæ majestatis
 divinæ non *recognoscere Patrem, Matrem, Fratrem,* vid. Deut. 33, 9.
 Mal. 2, 1. 2. & seqq. Sic Romano Jure *non solent lugeri hostes vel
 perduellionis damnati,* ff. de his qvi not. inf. & *cum sentem circa se
 spolia sponi quidem, sed hostis, sororem virginem ferro ultus esset* Horatius,
*citavere quidem leges nefas: sed abstulit virtus Parricidam & facinus in-
 tra gloriam fuit.* Qvæ. 3. An v. 6. detur exemplum negationis re-
 petendæ ex membr. 1. in m. 2.? Resp. Affirmavit Druſius, confun-
 dens membrum cum territorio. Sed nec opus hoc loco ullâ ite-
 ratione. Vid. Vers. Germanica. Nec rectè talis iterationis nega-
 tivæ ex m. 1. in 2. exemplum ponitur Prov. 30, 3. et si ibi qvovqve
 ita reddidit Lutherus.

SECTIUNCULA IV.
 INTERDICTUM VINI.

Concl. 8. Ad eventum pertinet. 4. *solemne Vini omnisq; po-
 tus inebriantiæ,* seu כרשין יין *interdictum,* cum clausulâ pœnali mor-
 tis, & statuti immutabilis, vid. v. 7. Interdicitur æqvè summo ac
 inferioribus sacerdotibus sive in tabernaculum jam intrantibus, sive intra-
 turis. Causa interdicti gemina: Una officium discretionis. Sacer-
 dos scil. *debet discernere inter sacrum & profanum, mundum & immun-
 dum,* v. 10. altera, officium informationis: Sacerdos debet docere Fi-

hor

lios Israelis statum divina, v. 11. Ad utrumq; requiritur integrum & constans iudicium Sacerdotis, cui à potu inebriante periculum. Qvæ 1. Qvæ ratio Legis illius hoc loco posita? Resp. Quia illi Sacerdotes seniores peccaverant non discernendo inter sacrum & profanum, proinde discretio illa hîc tantò vehementius imperatur, adeò ut evitare jubeantur, qvæ poterant quocunq; modo turbare iudicium discretionis, & inducere ad irreverentè & temerariam factorum tractationem: ne pari discretionis negligentia par sibi supplicium accersant. Addunt Rabbini: duos illos Seniores Abronis Filios illo die solempni liberalius vinum bibisse & inde prolapsos in peccatum illud, cujus causa hîc sacerdotibus interdicitur vinum: שתי יין נכנסו למקדש הרע שאמר מיתתן הותרה לנו שרא יכנסו שתי יין. Potuit ita esse, etsi de facto non satis constat.

Concl. 9. Qværit. 2. An interdictus omnis usus vini etiam modicus, ita ut planè non licuerit *ὄνομασίην*? an saltem abusus, ita ut non licuerit intraturis *ὄνομασίην καὶ φάλλω*; & hoc sensu non intrare *ὄνομασίην*? Resp. Aff. 1. Interdictū abusus jam antea constabat, nec Sacerdotes intraturos: sed & antè ingressum & post egressum obligabat, imò non solos sacerdotes: sed & alios omnes. Etiam modicum vini aliquando & apud quosdam obstaculum esse potest discretionis, ut non sanctè satis & reverentè exerceatur: & cum non eadem quantitas omnes æqualitè inebriet, poterat hic amplissima pandi porta œnopoliî sacerdotibus robustioris stomachi: sed & fieri poterat, ut qui paulò antea dum sedebat, sibi videbatur pulchrè sobrius, in sacro compareat ebrius, ad discernendū ineptissimus. Neque V. C. Modicus vini usus concessus est privatis, imò & Regibus (non obstante Prov 31, 4) E. & operaturis in sancto sacerdotibus. Invertatur potius, E. propter spectale hoc interdictum, & gravius, si in discretionem errarent, periculum, non permissus sacerdotibus, quibus, & benè multa alia interdicta, qvæ privatis permittuntur, & à quibus requisita major vitæ sanctimonia. Benè Joseph: lib. 3. Antiquit. *Τὸν ἱερέων καὶ διακόνων πλεὺ ἀγείων* obligavisse, eisdemq; præscriptam dietam irreprensibilem. Idem cap. 10. lib. 3.

PHARASCHA HASCHMINI.

VI

διὰ τὴν ἱεργικὴν ἐπιπέσειν Φαραῶντες ἄνωμοι τε εἰσι καὶ πᾶσι τὰ κα-
θαροὶ καὶ νηφάλιοι, πίνειν οἶνον, ἕως ἢ τῷ ἐπιπέσει κεκωλυμένοι.
Juxta Josephum ergo Sacerdotibus nunquam vinum bibendum
fuerit, in *st. l. sacerdotali*: atque adeo non saltem interdictum, οἶνον
παραίτητον πίνειν ἐν τῷ ἱερέῳ, prout Hecataeus de Sacerd. Judaeorum.

LOCUS IX.

Errata Sacerdotum Juniorum.

Ex Levit. 10. à v. 11. ad fin.

Concl. 1. Horum *occafio* describitur à v. 12. ad 16. *Ipsa substantia* *ermi*, v. 16. *Eventus* à v. 16. ad finem usque capitis.

Concl. 2. *Occafio* fuit inquisitio Moſis, qui videns Primarios duos Ahronidas jam lapsos, cæteros turbatos, antevortit inquisitione, & Agendorum circa reliquias sacrificiorum superiorum, comunionem, & quidem 1. quoad Mincham v. 12. 13. 2. quoad Eucharistica v. 14. 15. Cumq; hic observasset rem integram, contentus fuit iteratione legum scil. ut Mincha non comederetur nisi in loco S. & à Sacerdotibus; portiones autem salarii ex Eucharisticis, etiam extra sacrum, modò in loco mundo, imò & à fœminis, conf. cum his Dec. 1. Loc. 5. Concl. 10. pag. 18. & Loc. 7. Concl. 5.

Concl. 3. Dum continuat inquisitionem, accuratè perquirendo Hircum peccati velut epulo sacerdotali coram DOMINO destinatum, audit esse jam exustum v. 16. הנה שרף. Atque hæc exustio hirci manducabilis & manducandi *substantia est ermi*. Notetur duplicatum *inquisitionis* vocabulum ררש ררש, & in illo Centrum legis. Notante hic Masorâ: חצי התורה בתיבורי ררש מכה וררש מכאן.

Concl. 4. *Eventus* 1. fuit *effervesens* in 2. illos Juniores Ahronidas in Moſis, v. 16. quæ legitimatur per syllogismum, ejus medijs terminus ex Scholâ sacrificiali superiori hic assumitur, atque adeo *Eventus* 2. est *syllogismus sacrificialis* entymematicus, v. 17. 18. Talis: Hirci hujus sacri pro peccato sanguis non est illatus in sanctum intrinsecus. E. caro ejus fuit in ipso epulo sacerdotali comedenda: nequam autem comburenda: Antecedens v. 18. consequens vers. 17.

G. 2

Conf.

LIBER VAIKRA

SE
 conf. cap. 6. Levit. v. ult. & Dec. 1. Loc. 8. Concl. 7. *Eventus 3.
 Apologia Abronis in formâ quæstionis proposita, an היום seu ille ipse
 dies sacrificiâli solemnitate, casu 2. Filiorum; non sine suâ velut Episcopi
 & S. Sacerdotis in illâ פסחא negligentioris culpâ, factus criminalis
 & funeralis; an, inquam, היום seu ille ipse dies sibi & superstitionibus Filiis
 possit esse conviviali absumendo sacra pro peccato privatorum offerentium?
 v. 19. Quæstioni huic in præsens nihil respondit Moyses; ad usq; spe-
 ciale responsum Dei admittens; nec reprehendens, quod audiverat,
 non temerè: sed sub pietatis prætextu commissum autoritate Ah-
 ronis, à 2. junioribus Filiis, v. 20. ויטב כעניניו.*

Concl. 5. *Quæritur 1. An ille Hircus combustus fuerit sacrum
 Neomenia; ex Lege Num. 28, 15? Resp. Inter Exodum & Numero-
 rum librum nulla intercessit Neomenia. Quærit. 2. An Elenchus
 Mosi alius in v. 17. de hirco malè combusto, alius in v. 18. & 19. de Hirco
 extra locum S. malè absumio? Resp. Neg. Hypothesis falsa de 3. bir-
 cis, ex quibus 2. fuerint manducandi & manducati, iidemq; קרשי
 קרשי הדרורה: unus pro ratione status rectè combustus, idemq; קרשי
 קרשי הדרורה: ut ita fingantur sacerdotes non peccasse, nisi Topicâ.*

Concl. 6. *Quærit. 3. An שער החטאת, quem Moyses קרש
 קרש seu tantâ inquisitione perquisivit cap. 10, 16. fuerit unus idemq;
 cum illo cap. 9, 15. atq; adeò sacrum pro peccato universitatis? Resp.
 Neg. utrumq;. Ille in cap. 9. fuit & comburendus, & ante mortes pri-
 mariorum sacerdotum jam combustus. Hic, demum post mortes, &
 malè, cum non esset comburendus: sed manducandus v. 17. 18. Illius
 sanguis illatus in in sanctum: hujus nequaquam vid. v. 18. Ille & ex-
 pressè dicitur חטאת לעם & velut peccatum pro populo tractatus;
 quoque est dum combustus extra castra. Hic nec dicitur sacrum pro
 populo, nec fuit ita tractandus, quia malè combustus; atq; adeò fuit
 חטאתו seu pro peccato alienius tribus Principis. Hircum
 illum pro peccato populi comburendum & combustum, frustra nunc
 requisivisset Moyses ad epulum: At reliquias Mincha & Eucharisti-
 corum perquirere poterat, quod & fecit v. 12. 13. 14. Porro Hircum
 in hoc sacro Nachschönis principis tribus Jbuda concedit Raschi: sed
 malè*

PHARASCHA HASCHMINI.

53

male triplicat, & Hircum Principi in epulo absumtum, Neomenia autem crematum concludit. Conf. Aben-Esra & Junius in hoc loco ad v. 17. 19. qui & ipsi non recte censent hoc sacrum. Si excipiat, In indiculo cap. 9. 2. 3. 4. unum saltem memorari שער הטאה seu Hircum pro peccato. Resp. Indiculus ille tantum est Collegij (Sacerdotalis) & Universitatis, per quem non praescribitur privatis. Potuerunt e. Principum unus vel alter *supererogare*, in primis post miraculum ignis caelestis cap. 9. v. ult. Expresse Josephus dicit quod *obtulerint Israelitae, ἀμιλλώμενοι ἀλλήλοις καὶ τῷ εὐεβελῶν Φεῶ- κώμενοι*, lib. 3. Antiq.

Concl. 7. Qvar. 4. An valeat conseq. ex v. 17. *Caro hujus sacri fuit comedenda a sacerdotibus* עון העדרו לשאר אהרן. E. fuit הטאה העדרו. Resp. Consequentia est contra praxim Scholae sacrificialis. Qvar. 5. An prout regula sacrificialis Levit. 6. v. ult. expressa est *affirmative*, ita eadem *valeat negative*, scil. *Non inferitur sanguis.* E. *Pecus non comburendum: sed manducandum.*? Affirm. Ratio 1. Levit. cap. 10. v. 18. Ratio 2. ex inductione 4. classium Levit. cap. 4. Ratio 3. Argumentum Apostoli Hebr. cap. 13. v. 11. & 12. Instantia Rabbini ex Exod. cap. 29. & Levitic. cap. 8. de טאה פה petit principium: Omnino ille *juvencus*, quam verè *extra castra combustus*, v. 17. tam verè *quoad sanguinem immisit in sanctum.* vid. supra Locis.

Concl. 8. Qvarit. 6. *Quomodo Mosi alloquenti Abironidas responderit Abiron vid. vers 16. & 19.*? Resp. Resolvebatur erratum Filiorum in Summum Sacerdotem velut Episcopum, & consilij illius Autorem, certè approbatorem: Respondebat adeo *pro se & Filio*, idque magis *ex honore Mosi*, prout juxta Rabbinos, *Moses non allocutus ipsum Abironem*, כבודו שר אהרון. כשביר: sed הפך פנו כנגד הבנים וכעס קורות היום, seu *Accidentis diei illius* in vers 19. Resp. Benè Lutherus: *Es ist mir also gangen, wie du siehest!* Non opus erat *Ahronem* id exprimere & infandum casum *reneware*, qui publice con-

G 3.

Rabat

LIBER VAIKRA

54

stabat. Juxta Junium, qui reculit ad παρὰ τὴν ἡλικίαν Juniorum Sa-
cerdotum, quæstio Abnonis talis fuerit: An, non comedendo peccans, nō
peccaturus fuisset, si comedisset? vel, quod idē est, an non comedendo pec-
cans, non comedendo non peccaverit? Notetur denique i. illud וְאִכְלָתוּ
n. vers 19. idemq; מִלֵּל, non מִלֵּמ, unde rectius hoc loco pro prae-
rito puro, quā in futurum converso concluditur. וְאִכְלָתוּ
2. הָּ in וְאִכְלָתוּ singulare à Masora notatum, quod sit הָּ Pata-
chatum, idemq; non הָּ הָּ הָּ, seu, הָּ articulus vel pronon. rela-
tivum: quippe quod nunquam ante tempus futurum: sed הָּ הָּ הָּ
seu rectius הָּ הָּ הָּ, i. e. interrogacionis. Sequitur Dages: sed
in servili, non radicali literā: quā de re pluscula scripsimus in Com-
mentario Koheleth Murænul. i. in Jaspide.

LOCUS X.

TESTIMONIUM JOSEPHI

cum Epicristi: Ex libr. 3. antiqvit:

Judaic. pag. 89.

SECTIUNCULA I.

Historia Consecrationis, ex Josepho.

Concl. i. καὶ τὸ αἶμα τῶν ἁγίων, τὸ πνεῦμα τῶν ἁγίων, τὸ πνεῦμα τῶν ἁγίων
ἁγίων καὶ μύρω ἵνα ἔθω γίνονται. Ἐπὶ μὲν ἔν ημερας ἐπὶ τῶν
τῶν ἁγίων καὶ πὸς τῶν ἁγίων ἐθεράπευσε, τὸ πνεῦμα τῶν ἁγίων, καὶ τὸ
πνεῦμα τῶν ἁγίων ἐκείνη τῶν ἁγίων καθὼς ἔπιν, καὶ τὸ αἶμα
τῶν ἁγίων καὶ κελῶν ἁγίων καθὼς ἔπιν ἡμέρας ἐνὸς καὶ ἁγίων.
Intelligendus ita, ut præcedat ille ἀφαιρισμός, seu, purificatio per
aquis fontanas & unguentum, illum ῥαντισμόν, seu, asperzionem per
sanguinem vidimarum, & oleum vid. Lev. cap. 8. v. 6. 17. 30. Sed &
notetur

Historia casus Sacerdotalis ex Josepho.

Concl. 3. Laudat Josephus *Abronis generosam mentem, quã pertulerit illam suæ domus calamitatem* (Συμφορὰ γενναίως ὑπομένει κατεργασίῳ) quippe qui fuerit *πρὸς Συμπίπτοντα σέβος*, & *voluntati Deise submiseric.* Peccatum seniorum Filiorum in eo ponit, quod in *aram intulerint, ἴνα* à Mose non prescripta: sed tales, quales antea solebant *uictimas*, quod de toto illo *incenso*, ita intelligendum, ut conveniat *historiæ Leviticæ*, & ne negetur ante hunc ignem *coelestem*, ignis alius *sacrificialis*. Pergit Josephus, & illos *primarios Sacerdotes combustos esse* dicit: *τὸ πρὸς ἐπ' αὐτῶν τὸ ὄρημα βαλόντων καὶ τὰ στήθα καὶ τὰ προσωπὰ αὐτῶν φλέγειν ἄξαμφοῦς, καὶ ἑλισσάμενους διωαμένους*, id est, *flammâ omnem impetum in illos conjiciente* & *pectora ac vultus eorum depascente*, adeo ut *extinguere illum nemo potuerit*. Egregiè fontibus convenit, quod habet *πρὸ ὄρητος ignis occurrentis*: quod de *pectoribus ac faciebus combustorum memorat*, haut repugnat *MOSE*. Nihil obstat, quò minus & *exanimarit*, & *ex ipsis corporibus*, in quibus humidum radicale & *τὸ θερμὸν ἐμφοῦν* derepente absumpsit, maculas reliquerit potentior illa *flamma*, adeo ut *facies & pectora apparerent exusta & atrata*. Quod autem *curam sepulture* à *MOSE* impositam dicit *Patri Abroni & Combustorum Fratribus*, in illo probandum haut est nisi fortè *sensus*: *MOSEN iussisse AHRONEM, & Filios superstites*, ut *ex contribulibus proximis adsciscerent*, qui possent *βασιλεύσασθαι τὸ ἱερόν καὶ κηρύσσασθαι τὸ παρεμβολῆς ἐξω τοῦ ἱεροῦ μερῶν περὶ αὐτῶν*: ut sic ipsi fecisse dicantur, quod per alios. Illud egregiè Josephus: *quare cum illum ἴδωντα πρὸς δόξαν, planxerit Universitas, non aequè plangere debuerit AHRON?* quia scilicet & hic & *Filii jam erant ἡμφοισμένοι τῷ σολῶ τῷ ἱερῶν*, & adeo *ἢ εἰς τὸν θεὸν πρὸς τὸ πρὸ αὐτῶν Κυθροπῶν*. Nihil vel rectiùs sentire vel rotundiùs ac elegatiùs in hoc argumento dicere licebat.

Ad Eximium

DN. HENRICUM HÖRNIUM,

Philologiae praesertim Sacrae Cultorem
laudatissimum.

TE, ne malignus ille livor arguat;
Vitam obruisse desidi silentio,
Reconditaq; torpuisse inertia,
In publicum profers olivi largiter
Absumpti aperta germina, isq; proditum
Patriaq; ad aram qui futurus sis SACER-
DOS pectorale, cidarim, florem, pium,
Tus, tota dein laturus hinc mysteria.

Tanto omni applaudens scrib.

M. Jacobus Lindeman,

Rigenfis.

Hactenus egregios, HÖRNI cultissime, cursus
Suspexit Varnus Lunaq; nostris tuos.
Hinc ubi nunc pulchro stadium certamine claudis
Varniarum, laus plaudat uterq; Tibi:
Te votis cumulans, illa quae sorte beatum
Te cupit Abronis quae fuit ante domus.

Politiss. atq; Doctiss.
DN. RESPONDENTI.
honoris & amoris debiti
E. f.

M. Johannes Knütelius,
Buxteh, Brem.

Turus Lipsiam nobis repositum das
Tuum nomen, Frater, dum disputas, quid nos?

Comites

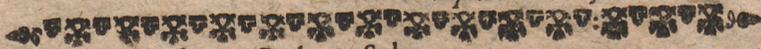
Comitabimur Te amici pectoris voto,
Ne Palladem, Frater, Diva Paphi mutes.

*Affectum cum honore testaturus suo
Per biennium singulari & Mensa & amicitia
communis Delitio*

DN. HENRICO HÖRNIO. f.

Fridericus Gregorius ab Arentsen,

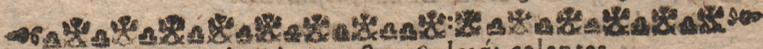
Eques. Bremens.

HÖRNI, Delitium Rosæ ac Selene
Nostræ; nec sine gratulatione
Meâ pulpita docta Te tenebunt.
Grator Theologiæ Tibi labores;
Grator Palladis extimos amores;
Grator Mercurii simul lepores!
Temox Theologiæ beent labores,
Post sumtos meritos Minervæ honores
Qvos urgent Tibi Mercuri lepores.

Fausti ominis E. L. Mg. app

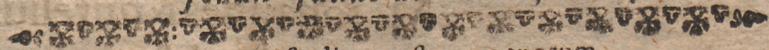
Daniel ab Arentsen, Equ. Brem.

Nunc HÖRNI, lepidum pectus, Solesq; calentes
Et vigiles pandis noctes, quas nostra Selene
Ad mirata suis secum persæpè notavit
Ominibus. Soli nunc Marte ostendis aperto
Qvalem Luna habuit: terra hinc Tibi plaudit & æther
Illius & quæ sunt modò vota, hic præmia spondet.

Gratulab. adj.

Johan. Julius ab Arentsen, Equ. Brem.

Præmia quæ flagrans studiorum flamma tuorum
Exposcit: votis sumiro, amice, meis.
Sic paucis voyeo sine fuce. Scilicet ardens
En! studium votum continet omne tuum.

Honoris E. add.

Carolus Gustavus ab Arentsen, Equ. Brem

(99) : 0 : (99)

Ad Eximium

DN. HENRICUM HÖRNIUM

Philologiae praesertim Sacrae Cultorem
laudatissimum.

TE, ne malignus ille livor arguat;
Vitam obruisse desidi silentiō,
Reconditaq; torpuisse inertia,
In publicum profers olivi largiter
Absumpti aperta germina, isq; proditum
Patria; ad aram qui futurus sis SACER-
DOS pectorale, cidarim, florem, pium,
Tus, tota dein laturus hinc mysteria.

Tanto omni applaudens scribit
M. Jacobus Lindner
Rigenfis.

Hactenus egregios, HÖRNI cultissime, cursus
Suspexit Varnus Lunaq; nostris tuos.
Hinc ubi nunc pulchro stadium certamine claudis
Varniarum, laus plaudat uterq; Tibi:
Te votis cumulans, illa quae sorte beatum
Te cupit Abronia quae fuit ante domus.

Politiss. atq; Doctiss.
DN. RESPONDENTI
honoris & amoris deb.
E. f.

M. Johannes Knütgen
Buxteh, Brem.

Iturus Lipsiam nobis repositum das
Tuum nomen, Frater, dum disputas, quid nos?

